

תנו לכסף לעבוד בשבילכם

גם אם יצאתם לפנסיה לפני שנים, חשוב שתדעו איך לנהל את הכסף שלכם כדי שלא תעמדו בפני שוקת שבורה • היועצת הפיננסית רינת מעוז מסבירה על בסיס מה מחליטים על מסלול השקעה, אילו צרכים אישיים צריכים להילקח בחשבון לפני שמחליטים עליו, ואיך שומרים על דמה קבועה של הכנסה שתאפשר לכם לחיות בכבוד / **אסתר טל**

כיום הם מתגוררים בשכירות בפתח תקווה, וכל רכושם הוא דירה בחולון בשווי של 800 אלף שקל, אותה הם משכירים תמורת 3,000 שקל בחודש. סכום זה בתוספת הקצבה אינו מאפשר להם להתקיים בכבוד, ולכן החליטו למכור את הדירה.

האישה רצתה שהכסף יהיה נזיל, כדי שתוכל למשוך אותו בכל נקודת זמן עבור טיפולי שיניים וכדי לקחת את הנכד לחו"ל לחגוג בר מצווה. היא גם הייתה מעוניינת לקבל הכנסה חודשית של כ-4,000 שקל בחודש, ורצתה לדעת לכמה זמן הכסף יספיק לה ולבן זוגה.

הפתרון שהציעה מעוז הוא מוצר פיננסי שנקרא "הכנסה חודשית". מדובר בסוג של השקעה שמבטיחה לבני הזוג הכנסה חודשית קבועה בהתאם לסכום שהגדירו מראש, ומחשבת עבורם לכמה שנים יספיק להם הסכום כדי להתקיים.

במקרה הזה חישבה מעוז שהכסף יספיק ל-28 שנה, ובנתה עבור בני הזוג תיק ללא מניות ברמת סיכון נמוכה. כך יוכלו בני הזוג לנייד את הכסף במספר מסלולים בעלי רמות סיכון שונות, ללא קנסות או עמלות. תהיה להם שליטה מלאה על כספם, והם יוכלו לעקוב באינטרנט אחרי מצב החשבון.

יתרונות התוכנית: הכסף מושקע וצובר תשואה גבוהה יותר מתוכנית חיסכון רגילה שבה הריבית לרוב נמוכה. לבני הזוג מובטחת הכנסה חודשית מהקרן והריבית. אפשר להעריך מראש לכמה זמן

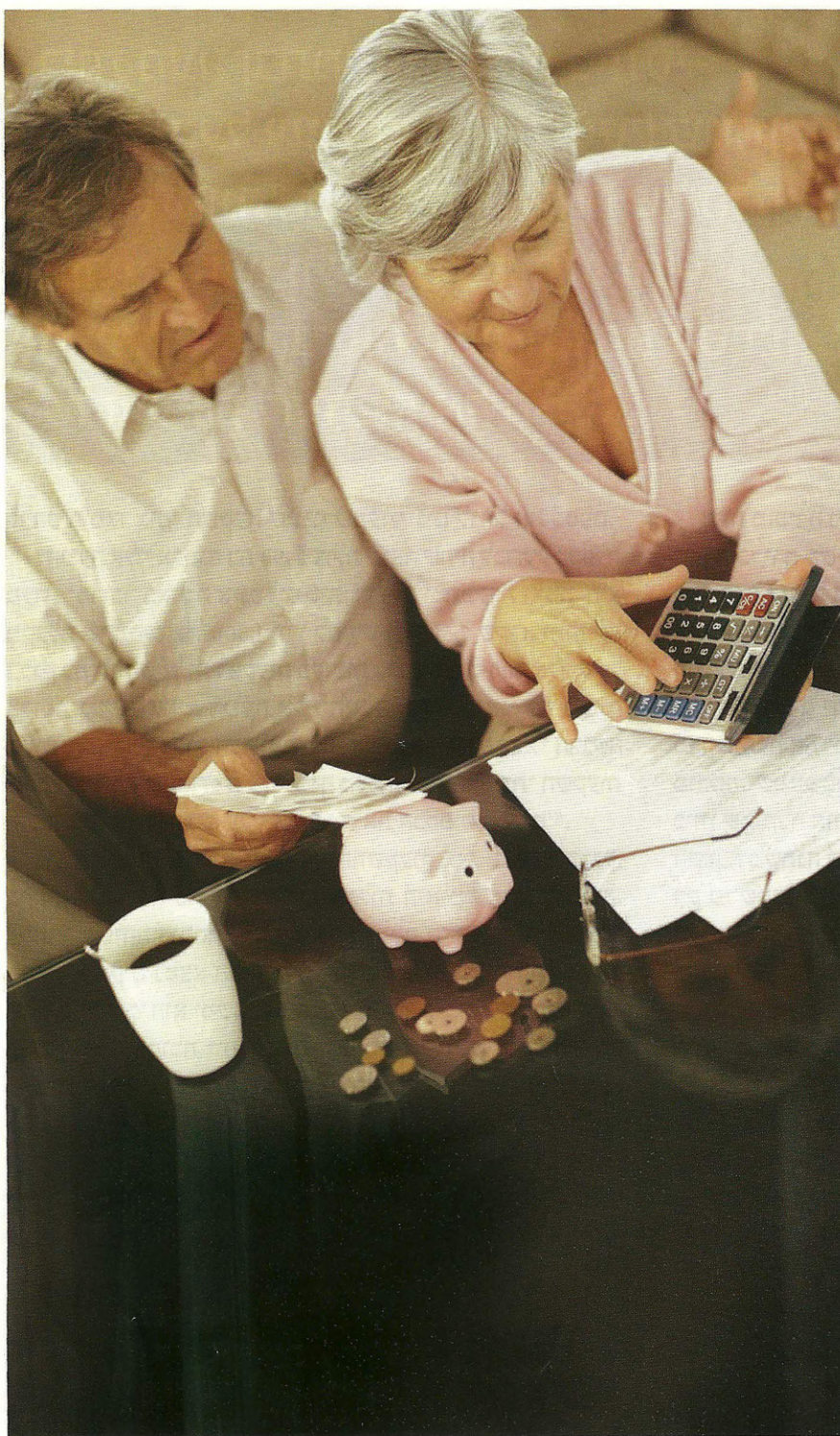
האימרה המפורסמת של המחזאי האמריקאי טנסי וייליאמס, לפיה "לצעירים מותר להיות עניים- לזקנים אסור" היא קו מנחה עבור רינת מעוז (34), מתכנתת פיננסית ומרצה בכירה, המעבירה הרצאות וסדנאות לגיל השלישי.

מעוז, בעלת תואר שני במינהל עסקים, התמחתה במימון ושוק ההון בקרייה האקדמית אוננו והיא בוגרת מגמת גרונטולוגיה (חקר הזיקנה) פיננסית לגיל השלישי באוניברסיטת חיפה. גרונטולוגיה פיננסית, לדבריה, היא מדע שנמצא בצמיחה מתמדת ונועד להכין את האוכלוסייה המבוגרת להתמודדות כלכלית ופיננסית נכונה במשך תקופה ארוכה אחרי היציאה לגמלאות, כדי להבטיח חיי רווחה ונוחות.

הכנה פיננסית נכונה, אומרת מעוז, מביאה בחשבון את צרכי הפנסיונר, אופיו, תפיסת עולמו ואת השינויים-מההיבט הפיזי, הפסיכולוגי והחברתי-שעשויים להתרחש במרוצת הזמן בחייו. על בסיס כל הנתונים הללו, הגרונטולוגיה הפיננסית מציעה פתרונות כלכליים ארוכי טווח, בהתאם לרצונו של אותו אדם.

הכנסה חודשית קבועה

מעוז מספרת כי פנו אליה בני זוג עצמאים: האישה בת 70, בן זוגה בן 80, ויש להם שלושה ילדים וחמישה נכדים. מסיבות שונות הם נותרו ללא פנסיה ומקבלים קצבה מהביטוח הלאומי.

**רינת מעוז: "בכל שאדם
מבוגר יותר וקרוב יותר
לגיל שבו ימשוך את
הכספים, קופת הגמל
צריכה להיות ברמת סיכון
נמוכה יותר. בניגוד לאדם
צעיר שיכול להשקיע
במניות שעשויות להניב
תשואה גבוהה בעתיד,
המבוגר עשוי להזדקק
לכסף בכל נקודת זמן"**

הכסף יספיק. אם בני הזוג מושכים סכום מסוים מעבר להכנסה החודשית (4,000 שקל במקרה הזה), אפשר לחשב מחדש לכמה זמן יספיק שאר הכסף. לאחר מות בני הזוג, אפשר להעביר את הכסף לילדים. לדברי מעוז, "התכנון הפיננסי מושתת בין היתר על ייעוץ כולל (הוליסטי) שנותן את התמונה הפיננסית המלאה של הלקוח ומביא בחשבון את ערכיו, מטרותיו הפיננסיות והביטוחיות ואת רמת הסיכון שהוא מוכן להיחשף אליה. הוא מאפשר הגעה לייעדים הפיננסיים הרצויים לטווח הקצר, הבינוני והארוך, ומספק שקיפות מלאה ומידע זמין על מכלול נכסיו והתחייבויותיו של הלקוח".

עם זאת, לעתים ילדיהם של בני הזוג המבוגרים מנסים לכפות את רצונם על ההורים בכל הקשור לדרך השימוש בכספים. אף שכוונותיהם טובות, הן לא מתיישבות במקרים רבים עם תפיסת עולמם של המבוגרים שיש להם רצונות וצרכים משלהם והם יודעים מה הכי טוב עבורם. מבוגרים רבים גם נתונים ←

רינת מעוז [בתמונה]: "תכנון פיננסי מושתת על ייעוץ כולל (הוליסטי) שנותן את התמונה הפיננסית המלאה של הלקוח ומביא בחשבון את ערכיו, מערותיו הפיננסיות והביטוחיות ואת רמת הסיכון שהוא מוכן להיחשף אליה"

מעוז מזכירה מקרה של אישה בת 68, גרושה ללא ילדים המתגוררת בדירה משלה ומתקיימת מקצבת זקנה של הביטוח הלאומי בסך 1,860 שקל בחודש. לאחרונה היא קיבלה בירושה 900 אלף שקל, אותם ביקשה להשקיע במוצר פיננסי שיבטיח לה הכנסה חודשית קבועה עד סוף חייה. לדברי מעוז, "העברתי אותה לקופת גמל עם מקדם קצבה (רכיב שנקבע על ידי חברות הביטוח לפי מדד תוחלת החיים, וקובע מה תהיה הקצבה החודשית של החוסך) מובטח, שמאפשר לה לקבל 3,500 שקל בחודש עד סוף חייה. כיוון שתוחלת החיים, בעיקר של נשים, עולה משנה לשנה, מקדם הקצבה משתנה בהתאם, והסכום החודשי שמקבל החוסך מופחת. רק מי שמקבל מקדם קצבה קבוע מראש, שאינו כפוף לשינויים הסטטיסטיים בתוחלת החיים, מבטיח שלא יחולו שינויים לרעה בסכום החודשי אותו יקבל".

לדברי מעוז, "פעמים רבות יש התלבטות האם להשקיע בדיירה או במוצר פיננסי כלשהו. חשוב לזכור שלאדם מבוגר לא קל לרכוש דירה ולטפל בהשכרתה ובהוצאות הנלוות. בנכס נדל"ן כל הסיכון מרוכז בנכס אחד לעומת השקעה במוצר פיננסי שמאפשרת לפזר את הסיכונים.

בנוסף, נכס נדל"ן אינו נוזיל בכל עת-לא תמיד אפשר למכור אותו והוא גם עלול לאבד מערכו אם למשל בונים בסביבה מגדל חדש שמסתיר את הנוף ומוריד את ערך הדירה. מנגד, הבנקים מציעים פיקדונות ותוכניות חיסכון בתנאים שונים (במרווח מריבית הפריים, בהצמדה למדד המחירים לצרכן ועוד), וללקוח שאינו רוצה לסכן את כספו כדאי לבדוק הצעות אלה ולבחור את הטובה ביותר עבורו. כמובן שבכל בחירה יש מידה מסוימת של סיכון. כמו בחיים.

ללחצים מצד גופי השקעה שונים שמעוניינים לנהל את כספם. "הגיעה אליי אלמנה בת 90, ניצולת שואה שחיה לבדה", מספרת מעוז, "מדובר באישה אינטליגנטית, צלולה ומתפקדת היטב. היא מקבלת שילומים של 1,500 יורו לחודש (כ-7,500 שקל), ומחזיקה בבנק כמיליון שקל המושקעים בקרנות נאמנות, וכ-400 אלף שקל בקופת גמל. כשהיא הגיעה אליי היא אמרה לי: 'אני לא מבינה בפיננסים. יועץ בבנק השקיע עבורי את הכסף, אבל יש לי הרגשה שהבנק רק רוצה להרוויח עליי כסף מעמלות. בנוסף, בתי השקעות וחברות ביטוח לוחצים עליי שאעביר את הכספים אליהם'."

מעוז שוחחה תחילה עם יועץ ההשקעות של האישה בבנק, ביררה במה היא מושקעת וכמה עמלות היא משלמת. לדבריה, "לאחר השיחה הופחתו העמלות שמשלמת האישה והסברתי לה באילו אפיקים נמצא הכסף שלה. ככל שאדם מבוגר יותר וקרוב יותר לגיל שבו הוא ימשוך את הכספים, קופת הגמל צריכה להיות ברמת סיכון נמוכה יותר. בניגוד לאדם צעיר שיכול להשקיע במניות שעשויות להניב תשואה גבוהה במרוצת הזמן, או בקופת גמל שתהיה נוזילה רק בעוד 30 שנה, המבוגר עשוי להזדקק לכסף נוזיל בכל נקודת זמן. התאמתי לאישה בית השקעות עם ניסיון מוכח, העברתי אותה לקופת גמל נוזילה ובחרתי עבורה מסלול שמתאים לרמת הסיכון שהיא מוכנה לקחת".

להשקיע בנדל"ן או במוצר פיננסי?

העלייה בתוחלת החיים, ההוצאות ההולכות וגדלות בגלל יוקר המחיה, והחשש שהכסף יתפוגג עם הזמן מאפיינים מבוגרים רבים שלא דאגו לתוכנית פנסיה, ובעיקר את אלה החיים בגפם.